



EL MAGAZÍN

Divendres, 10 de juliol de 2020

MÚSICA ■

Ja es coneixen els finalistes al Premi Cerverí a la millor lletra de cançó en català

ECONOMIA ■

La pandèmia fa més evident la feblesa de la inversió en R+D+I a Catalunya i l'Estat

PONTS ■

Una obra d'enginyeria civil lligada a la història de la humanitat

ENRIC CALPENA

“La figura més paral·lela a Gamper en la història del Barça és la de Cruyff”

ENTREVISTA

ENRIC CALPENA

“Gamper va reconèixer el que era el Barcelona, i que la seva massa social era catalanista”



L'any 1898, un jove suís arriba a Barcelona. Es diu Hans Gamper, i poc imagina ell que serà un personatge decisiu en la història de la ciutat, i que farà de Catalunya el seu país d'adopció. Tampoc pot imaginar, és clar, que fundarà un club de futbol que amb el temps esdevindrà un símbol i serà dels més coneguts del món. En Hans, que aquí serà aviat en Joan, només vol continuar practicant aquell nou esport anglès, el 'football'. Enric Calpena ha novel·lat la seva vida a 'El primer capità' (Ed. 62).

**Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós**

Aquesta novel·la agradarà a qui no li agradi el futbol o no sigui del Barça?

Espero que sí. Com a anècdota li diré que a Twitter, quan va sortir, van començar a interpellar-me persones que eren seguidors força radicals de l'Espanyol. Alguns m'insultaven, però vaig conversar amb els més educats i els vaig convidar a comprar i llegir el llibre. Al cap d'uns dies, un d'ells va dir en un fil de Twitter que no l'havia trobat anti-res. De fet, jo penso que no és ni pro Barça. No pretenc cap altra cosa que explicar una història. A mi també m'agraden les novel·les històriques que expliquen batalles, i no soc militarista.

Tots sabem que el senyor Gamper va fundar el Barcelona (a ell no li agradava que es digués Barça), i potser que dona nom a un trofeu i a la ciutat esportiva del club. I poc més. Va escriure la novel·la perquè creia que era poc conegut?

La meua intenció primera no era descobrir un personatge sinó fer una novel·la entretinguda d'un tema que em semblava interessant. Tendim a veure la història a través dels fets que considerem *cabdals*, però hi ha un munt de fenòmens que tenen una incidència social molt important i que expliquen una època. Ara tenim el futbol molt integrat, però en el moment que apareix és sorprenent.

Ningú no espera que tingui èxit un esport que és, a ulls de l'època, una mica complicat.

Gamper i els seus no actuen mai amb la consciència d'estar creant quelcom que serà molt gran. Estan fent un club de futbol i prou. És després que s'adonen que s'està convertint en una altra cosa, i s'hi adapten molt fàcilment.

Però el Barcelona va acabar essent l'eix de la vida de Gamper? Potser al principi no, però en la novel·la acabem veient el retrat d'un home consagrat a un projecte.

No podem saber la seva interioritat. Però de la seva vida pública, sens dubte. Al principi, hi esmerça molts esforços perquè funcioni. El creixement del club i la seva sorprenent implicació social acaba tenint uns fruits que no s'espera, i cada vegada s'hi sentirà més implicat. La vida de Gamper sense el Barcelona hauria estat molt diferent, segur.

De fet, ell arriba a Barcelona com a lloc de pas, ni tan sols amb la intenció de quedar-s'hi per gaire temps...

Es pot dir que gairebé fugí del seu pare, un home eixelebrat que s'enriqueix i s'arruïna tres vegades a la seva vida. La mare ha mort en el part del fill petit, a qui el pare culpa del fet. Marxa a Lió, on no l'uneix res, i en lloc de tornar a Basilea ve a Barcelona. Émile Gassiert, un mig parent seu que és comerciant, veu l'oportunitat de fer negocis a la Guinea Equatorial, que era colònia espanyola. Gamper és un noi de 21 anys, i la idea li sembla prou atractiva... fins que arriba a Barcelona.

S'enamora de la ciutat?

Claríssimament. Troba feina relativament ràpid a la Companyia General de Tramvies, que acaba de ser comprada per l'alemanya AEG i que els està electrificant. Gamper té coneixements de comptabilitat, parla alemany i francès molt bé i ha après de pressa a entendre's en català i castellà. La feina li va bé, en una empresa en expansió i en una ciutat en ebullició, en ple modernisme. No sé si va ser un amor a primera vista, però al cap de mig any havia canviat la seva vida.

Gamper havia jugat a futbol a Suïssa. Un esport que aquí es veu encara com "una curiositat excèntrica, pròpia d'uropeus grillats".

Hi havia molt poca gent que hi jugava. El futbol havia nascut cap al 1860 a Anglaterra, i durant uns vint anys pràcticament no va sortir de l'illa. A partir d'aquí es comença a practicar en colònies d'anglesos arreu d'Europa, i també l'escampen persones que han estat a Anglaterra i tornen als seus països.

Suïssa és un dels llocs on primer es juga a futbol al continent. A la península arriba amb retard, i s'introdueix per Catalunya i el País Basc, on hi ha anglesos i escocesos en el món de la indústria. Però Gamper vol acabar amb això, fer un club que no tingui a veure amb ser d'un lloc o anar un gimnàs concret. Un club transversal on s'apunti gent a jugar vingui d'on vingui.

Hi va influir que a ell no el deixessin jugar a un club de la ciutat, el Català, perquè no era d'aquí?

La història és certa. Se'n va al Velòdrom, on ara hi ha el Turó Park, que és on entrenen. Es pensa que són anglesos, i resulta que són catalans i li diuen que no pot jugar perquè no és d'aquí... o perquè és protestant.

La qüestió religiosa va emergir en diversos moments de la seva vida. A ell el sorprenia que aquí s'hi donés tanta importància...

Fins al final. A Gamper l'enterren al cementiri protestant de Barcelona, però la seva dona –que era molt catòlica– aconsegueix que el bisbe beneeixi el tros de terra on el van sepultar. I anys després, quan s'estava construint el Camp Nou, s'havia decidit posar-li el nom de Gamper i no es va poder. Una de les versions és perquè era catalanista i la Falange s'hi oposava, però l'altra és que va ser el bisbe Modrego qui ho va impedir perquè era protestant. La directiva d'Agustí Montal va crear el trofeu Joan Gamper com un desgreuge d'aquest fet.

Gamper tenia clar que volia un club “modern” i “generós”? La seva idea de futbol anava lligada a allò que ara en diríem valors?

És un home decimonònic, una persona d'ordre, no ens enganyem. Però té conceptes molt assumits de cavalleritat, d'obertura, d'elegància. I surten a l'acta fundacional. Gamper creu que les coses s'han de fer assenyadament, parlant, i d'una manera que podem dir democràtica, encara que aquesta paraula no estigui escrita textualment als papers.

Entén el futbol com un esport de construcció col·lectiva, net, “on no té cabuda la violència ni les trampes”. Era un idealista?

Era un ingenu, en certa manera un somiatruites. Ara ens hem acostumat que una part de la classe política s'ompli d'aquestes paraules i els seus actes els desmenteixin. Però Gamper se les creia! Quan Sunyol i Garriga serà president anys després, el 1935, proposa el lema “Esport i ciutadania”, a Gamper li hauria agradat. Segur!

Va tenir còmplices en aquesta aventura? Vostè parla de noms que són encara menys coneguts que el de Gamper.

Sobretot Walter Wild, en *Gualteri*. Ell i Gamper són els dos noms més importants en la fundació del Barcelona, però Wild va haver de marxar per qüestions de feina, i no va tornar a Barcelona fins a mitjans de segle passat.

Hi ha símbols del club que considerem eterns i fruit d'una reflexió. I la samarreta, resulta que va ser blaugrana per pura casualitat.

Hi ha diverses versions. Sabem que els germans Arthur i Ernest Witty havien jugat a l'equip del Merchant's Taylor School de Liverpool, que anaven exactament així. I la seva mare... era qui cosia i planxava la roba! És molt probable que fos per això. Encara que també hi ha qui diu que el cantó de Basilea, d'on era Gamper, té els colors vermell i blau. Algú va proposar el blanc, per cert. És un color que es considerava molt esportiu. Però el blaugrana es va quedar des de la primera assemblea.

I l'estil, des del primer partit: “Moltes passades, ben situats al terreny...”. Sembla el mètode Cruyff anticipat. El Barcelona ja volia jugar bé des de l'inici?

Cruyff, d'una manera intuïtiva, recrea Gamper. Què vol Gamper? Que facin joc net, ben desenvolupat, amb moltes passades... un equip endreçat en el terreny on la genialitat es permeti però endreçada en una estructura que s'ha entrenat. I que sempre es jugui bé. No ho arriba a dir, però creu que com més bé es juga, més es guanya. Personalment, crec que la figura més paral·lela a Gamper en la història del Barça és la de Cruyff, encara que l'holandès fos occurrent.

El fundador del Barça creia que al futbol no només s'ho havien de passar bé els que jugaven,



sinó els espectadors. Ara això ens sembla obvi... però més de cent anys enrere era innovador!

Entendre que el futbol és una colla de tipus que arrossegueu una pilota i la fan entrar a la porteria és fàcil. Com una cursa ciclista: qui arriba primer, guanya. Senzill. Però a partir d'aquí, tot són normes *estranyes* si ens hi fixem bé: ningú pot tocar la pilota amb les mans excepte un jugador i en una àrea marcada, quan surt una pilota pel fons la posen en joc els de l'altre equip si l'últim a tocar-la ha estat un jugador dels teus, una càrrega pot no ser una falta segons com es faci... i del fora de joc ja no en parlem! Està ple de normes que s'han de saber. Per això Gamper i tots els pioners estaven convençuts que el futbol mai no seria popular. Que només agradaria als que hi jugaven o que hi havien jugat i eren capaços d'entendre les normes. La sorpresa de tots és comprovar que, malgrat que no sàpiguen totes les normes, a la gent li agradava l'espectacle. I el Barcelona feia un tipus de jugades que no feien els altres.

Tot i que els copien aviat...

L'Espanyol, per exemple, fa un equip extraordinari. És difícil dir quin era millor. Van aprendre ràpidament les tàctiques que havia importat el Barcelona.

Gamper es va convertir en catalanista? Veia que el club havia de representar la societat d'aquest país?

Gamper va reconèixer el que era el club. El Barcelona s'estava transformant, i la seva massa social era *naturalment* catalanista. S'adona que el club ha de fer unes quantes coses, si vol sobreviure. Una d'elles és participar en competicions. En llocs on es juguin coses, perquè això agrada a la gent. Una altra, millorar en els símbols: tenir un camp propi, una bandera, un himne... tot i que el primer és molt dolent i no enganxa. Elements identitaris. I el tercer element és connectar amb la societat. L'Espanyol, per exemple, vol que els jugadors se sentin espanyols i connecta amb

“Gamper i tots els pioners estaven convençuts que el futbol mai no seria popular. La sorpresa va ser veure que a la gent li agradava com a espectacle”

un públic determinat. I els seguidors del Barcelona, què són? Classe mitjana de ciutat, bàsicament catalanista. I el club ha de fer-se descaradament catalanista. Ho fan i triomfen: de 32 socis a 300 en un any. El Barcelona ja és un club identificable.

Gamper va vincular el Barcelona amb la Lliga? No la de futbol, sinó el partit polític.

A la novel·la jo ho concentro en una entrevista amb Duran i Ventosa. Ell es va veure en diverses ocasions amb membres de la Lliga Regionalista per demanar ajut per al club, i al mateix temps, comunicar-los que el club està obert a treballar amb ells. Això farà que el primer camp que se'n va dir de L'Escopidora, al carrer Indústria, fos possible amb suport d'industrials. *La Veu de Catalunya* o *La Vanguardia* es van començar a mostrar, també, favorables al Barcelona. No és que arribés a cap pacte especial, però Gamper va fer veure a la Lliga que els convenia mútuament la relació.

El catalanisme del club el va enemistar amb la dictadura de Primo de Rivera, que el va posar en el punt de mira, i va acabar tancant el camp.

El dia 14 de juny de 1925. Però ja venia d'abans: l'any anterior s'havien commemorat els 25 anys del Barcelona. Gamper, en contra del que diuen les autoritats, va fer el discurs en català. I en aquell moment, prohibien parlar-lo fins i tot al carrer! Es van suspendre tots els partits que no fossin de competició oficial, però en quedava un de pendent que van permetre jugar-lo. Era un partit amb el Júpiter, en homenatge a l'Orfeó Català, amb molts policíes vigilants. La banda musical, que era anglesa i segons les cròniques de l'època tocava fatal, va interpretar l'himne espanyol, la *Marcha Real*. I el públic es va posar a xiular. En veure això, van canviar sobre la marxa i van tocar l'himne de la Gran Bretanya... i la gent va aplaudir exageradament. Gamper no hi tenia res a veure, encara que potser l'hi va agradar. Va ser una reacció natural del públic. Però Primo de Rivera ho va veure com una humiliació i va fer tancar el camp.

I Gamper ho va pagar molt car, també personalment.

El van *convidar* a anar-se'n del país. I quan una dictadura et convida a marxar... tu mateix. En el seu exili, a Suïssa, sabem que comença a anar al metge, i que s'enyora molt de Barcelona. Ara diríem que tenia una depressió. El Gamper que després tornarà a Barcelona és un home molt més enfonsat del que se'n va anar. Disgustat d'haver perdut la ciutat, i que el mateix club no el tracti bé. No tornarà a ser el mateix.

OPINIÓ



Francisco Castro

DES DEL DRON

Quan ens estudiïn en el futur

Quan passi molt, molt temps, i arribi el futur, i això que alguns anomenen “conflicte català” (i d’altres preferim dir-ne “conflicte espanyol”) passi i sigui història, i un fet llunyà, i una batalla dels avis, algú amb rigor acadèmic revisarà els diaris, les ràdios, les televisions, les veus dels que van a les tertúlies, tot el que es va dir-vomitari a internet durant aquells (aquests) anys i elaborarà una tesi doctoral que s’obligarà a llegir i memoritzar en totes les facultats de periodisme per explicar com no s’ha d’informar, com no s’ha de parlar de la realitat. Perquè se suposa que els que exerceixen el periodisme o parlen als mitjans de comunicació opinant, ho han de fer acceptant que hi ha alguna cosa que s’anomena *neutralitat*, i que, per tant, queda exclòs, a l’hora d’escriure, parlar, editar imatges, en definitiva, a l’hora d’emetre informació o opinió, la mentida.

I quan aquest investigador del futur ho estudiï, veurà que durant tots aquests anys, des de molts mitjans de comunicació no catalans, amb cinisme, a posta, amb acarnissament, amb violència, es va mentir, es va manipular, es va tergiversar la realitat per convertir

una idea política simple (dret a un referèndum en què es preguntí si es vol o no la independència) en una bomba anti-espanyola, antidemocràtica, antitot. Quan l’assumpte, insisteixo, era simple. I davant la pregunta hauria d’haver vingut l’argumentació, el contrast d’idees, la pluralitat de veus, el diàleg. Però no. El que vam veure, el que encara continuem veient, és com es va satanitzar per complet un poble, com es va treure

La llibertat de premsa, una de les bases del sistema liberal, no permet mentir

a passejar i és el súmmum el fantasma d’ETA, identificant-los amb els CDR, s’ha de ser animal. Això va passar. Això va passar ben bé des de 2017. I si no hagués estat per un *bitxo* víric diminut, continuaria succeint amb la mateixa virulència (per redundar que vivim fins que la Covid-19 va manar parar).

La llibertat de premsa, una de les bases del sistema liberal en què ens

agradi o no de moment vivim, no permet mentir. Em fa vergonya fins i tot escriure aquesta frase, perquè de tan òbvia provoca rubor. La mentida hauria d’estar exclosa del periodisme. I no explicar tota la veritat o fer-ho assossegadament implica mentir. I qui ho obviï no es pot anomenar periodista. No es pot mentir. I han mentit. Moltíssim.

La llibertat de premsa, flexible, discutible, volàtil, però en la qual creiem, no permet manipular, és a dir, generar un estat d’opinió que faci que la gent pensi el que a algú amb poder li convé. No ho permet. I s’ha manipulat, molt. Sense límits. Fins a la claveguera absoluta d’un tipus de periodisme que només és màfia.

La llibertat de premsa, en què creiem cada vegada que comprem un diari, així d’ingenu volem continuar essent, descarta que s’inventin notícies. Com s’inventaran notícies? Aquestes dues paraules, *inventar* i *notícies*, no poden anar juntes. És una aberració semàntica. Però s’inventaren notícies. Moltes. Per dimnitzar un país sencer.

En el futur ho estudiaran. I es moriran de la vergonya.



Llorenç Capdevila

DE REÜLL

Verdaguer

Jacint Verdaguer, el poeta més important de la Renaixença, és un dels grans escriptors de la literatura universal. Durant molts anys, però especialment a la segona meitat del segle XX, va despertar suspicàcies entre l’elit intel·lectual i les capelletes literàries del país. Si bé qualsevol mortal amb sensibilitat literària sempre ha estat capaç d’apreciar el valor de la seva obra (des de la poesia d’inspiració popular fins als monumentals poemes èpics, passant pels cants imbuïts de sentiment religiós), se l’associava a la parafernàlia jocfloralística carrinclona, al conservadorisme de missa diària i, fins i tot, a l’espanyolisme institucional (que, no podent obviar la dimensió artística i popular de mossèn Cinto, el va haver d’assimilar com una mena de figura folklòrica i fins i tot va estampar el seu rostre als bitllets de 500 pessetes). En les darreres dècades, en canvi, l’obra del poeta de Folgueroles ha estat reivindicada per artistes d’avantguarda, gens suspectes de cursileria, com Perejaume o Enric Casassas. La

Fundació Jacint Verdaguer i la Societat Verdaguer, composta per un exèrcit d’estudiosos solvents, apassionats del poeta, han fet (i continuen fent) un esforç titànic d’estudi i difusió de la seva obra, editant l’*Obra completa*, amb anotacions, estudis preliminars i documentació relacionada amb cada volum. S’han dut a terme nombrosos muntat-

L’obra del poeta de Folgueroles ha estat reivindicada per artistes d’avantguarda

ges teatrals al voltant de l’autor de *L’Atlàntida*. S’han editat audiovisuals de tot tipus, des dels més convencionals per difondre’n l’obra fins a documentals de viatges com el que es va estrenar fa poc a TV3 sobre l’ascens que l’any 1882 el poeta va fer a la Maleïda (l’Aneto). Fins i tot, el grup musical Obeses, encapçalat

per la personalitat artística imprevisible del tonenc Arnau Tordera, l’any 2016 va estrenar ni més ni menys que una òpera rock (*Verdaguer, ombres i maduixes*), basada en la vida del folguerolenc.

La figura apassionant del capellà poeta, del qual pot interessar l’obra, però també la vida, ha protagonitzat o aparegut en novel·les d’Isabel Clara-Simó (*El mossèn*, 1994), Pep Coll (*Per les valls on es pon el sol*, 2002), Andreu Carranza (*El poeta del poble*, 2015), Daniel Palomeras (*Fills de la terra dura*, 2020) o Àlvar Valls (*Entre l’infern i la glòria*, 2020). Aquesta darrera és, des de tots els punts de vista, una novel·la excel·lent i altament recomanable. *Entre l’infern i la glòria* (Edicions de 1984) es pot llegir com una completa biografia novel·lada que acostarà el lector a la figura i a l’obra de Jacint Verdaguer, però també com una novel·la històrica molt ben documentada, o com una novel·la de personatge amb una trama carregada de tensió narrativa. Pot interessar tant als verdaguerians de pedra picada com als lectors.

OPINIÓ



Josep Burgaya

DES DE FORA

Temporers

Catalunya té una mala i llarga història de *negrers*, de comerciants que des del segle XVI i fins gairebé finals del segle XIX es van fer les seves fortunes amb el tràfec d'esclaus a les colònies americanes. Gent considerada ben honorable, reconeguts socialment i amants pares de família, que feren allò que els historiadors en diuen "acumulació primitiva de capital" de manera ben poc honrosa, i que ho blanquejaren per endegar la revolució industrial al país. Pel que es veu la temptació a acumular riquesa sobre la suor infame de gent abusivament explotada no es va exhaurir del tot els segles anteriors. Continuen havent-hi mostres ben evidents en els nostres temps i qui més qui menys fa els ulls grossos tot considerant si hi ha feines exageradament mal pagades i condicions més que abjectes en tenen la culpa uns immigrants que semblen disposats a tot per tal de venir a casa nostra. La pandèmia del coronavirus i el seu rebrot tardà a les terres de Lleida ha fet adonar a alguns de la situació dels milers treballadors temporers que, any rere any, arriben al camp lleidatà a recollir la fruita. Abandonats a la seva sort, sense un sostre, sense garanties de feina, condicions infrahumanes i pagaments que voregen el ridícul. La fruita fresca de la nostra taula té un preu molt elevat que no es paga amb euros, es paga amb decència o la falta d'ella. Es dirà que resulta inevitable si no volem que la fruita no es podreixi als arbres o bé que la gent del

país no vol doblar l'esquena de sol a sol com ho fan aquests africans o que és el petit preu a pagar perquè el camp català es pugui continuar avaluant de manera romàntica com s'acostuma a fer des de ciutat. Si les condicions de treball i de salari fossin dignes –i no hauria de ser admissible que fos d'altra manera–, no hi haurien aquestes corrues i concentracions inhumanes sobre les quals ningú actua perquè no es produeixin, perquè no calguin. La lògica dels preus baixos se sosté sempre sobre costos de treball exageradament baixos. L'abús i el maltractament de la gent que hi opera, perquè no té res més, n'és sempre la conseqüència.

La recollida de fruita no és l'única activitat en què això passa. Malauradament el país se sosté sobre una quantitat ingent d'activitats intensives en l'ús de mà d'obra la lògica de les quals és justament aquesta: generar fluxos de mà d'obra immigrant de cara a poder pagar salaris escandalosament baixos, misèrrims. Uns contingents que són captats i atrets específicament per fer la funció de treballadors dòcils i molt barats. ETT i cooperatives de treball resulten instruments intermediaris per tal d'evitar que les empreses contractants tinguin cap mena d'obligació respecte a uns treballadors que, en cap cas, consideren seus i per als quals no tenen ni estableixen cap mena de vincle, especialment ni jurídic ni emocional. Això passa en tot el cicle del sector carni –granges, escorxadors,

especejament...–, passa a la construcció o en una part dels sectors de l'hostaleria i del turisme. Feines difícilment tecnificables en sectors en què els marges de negoci són molt primos i només s'obtenen reduint al mínim els costos salarials i tenint una flexibilitat extrema en la contractació i acomiadament d'empleats. Perquè això sigui possible, desenes de milers de persones deixades literalment a la intempèrie, parcialment o totalment desocupades, obligades a vagarejar i anar de porta en porta; dormint en naus industrials, magatzems o literalment al ras; ignorats pels qui han induït per la seva vinguda, i molt sovint oblidats per les administracions que hi haurien de fer alguna cosa. Persistim a mantenir activitats productives que no són econòmicament i socialment sostenibles, almenys amb l'enfocament actual, que continuen essent negoci només en la mesura que es despreocupen de les moltes externalitats que generen i a què aboquen la societat. No és acceptable construir cap activitat econòmica o mercantil sobre l'explotació de la misèria extrema de molta gent que, per fer un fallit intent de sortir d'ella, està disposada a tot, com tampoc derivar cap a les administracions públiques fer alguna acció pal·liativa sobre el desori que altres han organitzat. L'única responsabilitat dels governs en això, encara que no menor, és la d'acceptar que es pugui continuar practicant una economia basada en l'antiga i establerta cultura dels *negrers*.



Susanna Barquín

DE ROSSEGONS

Bretxes a l'escola

Ha finalitzat un curs escolar d'una manera ben estranya. De cop i volta, les classes havien de ser a distància, però sense recursos. De fet, el Departament d'Educació va detectar que hi havia a Catalunya 55.000 famílies sense ordinador o sense connexió a internet a casa, i que això dificultava que els estudiants poguessin seguir el curs. Hi ha hagut iniciatives lloables, com la de Mataró sense fils, per exemple, que consisteix a cedir les dades sobrants de les xarxes domèstiques perquè aquells que no en tinguin les utilitzin. La bretxa digital ha representat que les desigualtats es vegin afavorides, això no és nou. Però més enllà de tenir o no tenir connexió a internet i un ordinador, s'ha fet també palesa la manca d'experiència i de recursos per a l'ensenyament a distància, una fórmula que no és nova. Quan fa anys no hi havia internet, o, si n'hi havia, era minoritari, es va crear l'ensenyament superior a dis-

tància per garantir, entre altres objectius, la igualtat d'oportunitats. L'accés a la universitat per a aquelles persones residents en nuclis de població allunyats dels centres educatius representava una despesa molt important i no assumible en molts casos, i calia pensar en una metodologia adequada. Es va establir que les unitats didàctiques s'enviaven per correu postal sense cost per als alumnes, i que s'emetrien els continguts a través de la televisió i, sobretot, de la ràdio, el mitjà més democràtic i versàtil que s'ha creat fins ara. També, i principalment, es va establir una metodologia d'aprenentatge que posava l'alumne en el centre, i requeria que desenvolupés les capacitats de disciplina, autocontrol i autonomia. Aquesta nova etapa que hem viscut, i que, segons apunten, es podria repetir en algun altre moment, ha fet palès que el nostre professorat està format per a la docència presencial.

I que l'ensenyament a distància, a banda de la bretxa digital, ha de mantenir l'estudiant en el centre, però no sempre se li pot demanar que pugui desenvolupar prou autonomia, ni disciplina, perquè són nenes i nens. Els pares han hagut de suplir en molts casos el suport formatiu.

Seria hipòcrita felicitar tot el professorat, i seria injust no felicitar aquells que han fet un gran esforç perquè cap alumne quedés enrere. Més enllà dels reconeixements, hi ha el problema d'aquells que no han fet cap esforç, perquè no han volgut o perquè no han pogut. Perquè no sabien com fer-ho, o perquè han decidit que no els tocava fer-ho. Des de casa he sentit pares, veïns, mirant d'explicar mates o anglès als fills. Encara rai si podien fer-ho. I és que, si això de l'ensenyament a distància ha vingut per no marxar, valdria la pena que el professor estigués format per fer-ho, perquè d'altra manera la bretxa serà més gran.

NOVETATS EDITORIALS



'Ulls de nit'
Sílvia Cantos
Columna

L'escenari és Positano, a la costa amalfitana d'Itàlia. La protagonista és la Lia, una noia que descobrirà aquí l'amor i el sexe, però també l'absència. Sílvia Cantos, lletraferida i conductora d'*Històries*, un veterà programa de Ràdio Vilassar sobre llibres, ens porta aquesta història en què els llibres, precisament, fan de cuirassa de la Lia.



'El carrer de les Camèlies'
Mercè Rodoreda / Club Editor

Mercè Rodoreda ja havia tingut l'èxit de *La plaça del Diamant* quan l'any 1966 va guanyar el Sant Jordi amb aquesta novel·la que parlava de la prostitució, un tema gairebé tabú per a l'època. I ho feia des de la perspectiva d'una dona, la Cecília Ce. Es reedita ara aquest títol de sorprenent modernitat, amb un postfaci de Stefanie Kremser.



'Contes per al (des)confinament'
Div. autors / Males Herbes

Les setmanes del confinament també van ser literàriament productives. Enfrontar-se a una situació angoixant i desconeguda va tenir l'escriptura com una vàlvula d'escapament. L'editorial Males Herbes va anar publicant relats, i ara els recull en aquest volum. Una dotzena d'autors ens mostren com ha estat la seva evasió creativa.



'Essencials'
Benet Íñigo
Columna

Des dels metges i infermeres fins als fisioterapeutes i els farmacèutics. Un relat del que ha estat la pandèmia en el sistema sanitari, posant de relleu històries tristes i també alegres. Però per sobre de tot, el testimoni recollit pel periodista Benet Íñigo d'una situació mai viscuda ni imaginada. Amb pròleg del doctor Bonaventura Clotet.



'Apologia de l'Empordà'
Xavier Febrés / Ed. Cal·lígraf

Potser aquest estiu l'Empordà serà un refugi fins i tot per a aquells que no el coneixen. Per a aquests i per a tots, el llibre de Xavier Febrés dibuixa un recorregut pels pobles, camins i gent empordanesos. Un itinerari que en alguns moments té ressons –inevitables– de Josep Pla i que, a més, homenatja el pintor Josep Pujolboira en la portada.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

endrets
Geografia Literària dels
Països Catalans
www.endrets.cat

Llorenç Soldevila

Fontalba

“Tota la ruta fins al pas dels Lladres és una pura blancor de bens. A l'estiu aquests tocoms són com un món fabulós, com una vida supraterrènica, claferta de misteri. Aquests pastors, rodant de nit i dia d'un lloc a l'altre del Puigmal, sempre enfonsats en el polsim blau del cel, us apareixen com éssers místics caiguts dels núvols, fills del sol i de la lluna, germans del vent, de les boires, del tro i de silenci. Hola! Aquells pitons de la carena de Fontalba anuncien que Núria és a la vora. Alto, doncs, ací la teniu. No, no aixequiu l'esguard. Ho torno a dir: Núria, per excepció, és baix de tot, al fons de la vall refulgent de llum, voltada de silenci i de misteri. El símil serà tan gastat com vulgueu, però no en trobo cap de més exacte. Núria, des de dalt de Noucreus, és com una perla dintre d'una conquilla de nacre.

I quin fenomen més estrany! Aquest camí mena avall, dret, tot esllavissant-se per la tartera. I, tanmateix, les meves cames sembla que tirin amunt, amunt... Hi ha quelcom sobrenatural en aquest paisatge indefinible, una barreja de cosa tancada i horitzó infinit, de sentor de serra brava i de flaire d'encens, d'estupor i d'alegria voladora.

I us veieu tan petit, tan desnerit, i us sentiu tan poqueta cosa que en entrar al santuari us sembla materialment que la Mare de Déu us vingui a rebre a la porta i us estrenyi amorosament contra el seu pit.”

Joan Santamaria

AUTOR

Joan Santamaria
(1884-1955)

OBRA

'Llibre de la Mare de Déu de Núria'.
Antologia a cura de Tomàs Garcés.
Ed. Selecta, 1950

INDRET

Fontalba

MUNICIPI

Queralbs

COMARCA

Ripollès

En el recorregut des del coll de Fontalba al santuari de Núria, al terme de Queralbs, podem llegir aquest fragment de viatge de Joan Santamaria que descriu amb magnanimitat la presència del santuari de Núria a partir d'aquest punt. Som al moment en què els ramats d'oví han pujat a les pastures d'estiu i potser no serà difícil contemplar, com l'autor, una "pura blancor de bens".



LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

128



LÈXIC

Ràpidament

Ràpidament és un adverb, és a dir, una d'aquelles paraules que no tenen gènere, tot i que es formen amb l'adjectiu en femení (*ràpida*), i que modifiquen o complementen el significat del verb, d'un adjectiu, d'un altre adverb o de l'oració. Avui veurem expressions que poden tenir un significat semblant al de *ràpidament*.

D'entrada, cal dir que l'adjectiu, això és, *ràpid*, pot tenir la mateixa funció de l'adverb. Alguns exemples: "La Carme camina **ràpid**" (de manera ràpida); "El Joan parla tan **ràpid** que no l'entens" (tan ràpidament). Si anem molt ràpidament o fem les coses amb un ritme alt, se sol dir que les fem **de pressa, corrents, a**

corre-cuita, a cuita-corrents, volant, a tota velocitat/màquina/vela o a tot drap. Si som més vulgars, potser se'ns escaparà un **a tota hòstia/llet/merda/castanya** i, fins i tot, **cagant llets**.

Si fem una cosa en un moment, gairebé imperceptible, també la podem fer **de cop, de cop i volta, d'una revolada, de sobte, de cop sobte, en un girar d'ulls o en un obrir i tancar d'ulls**. "Majorment que yo són esperit qui **en tancar e en obrir l'ull** vaig de Orient a Occident", feia dir a un dels seus personatges l'escriptor epicuri Bernat Metge a *Lo Somni*. Que era gran, Bernat Metge! I que bonic ho escrivia! Irrepetible.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de **vic.ass@cpnl.cat**

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Núria Tomàs

Record de Barcelona

L'il·lustrador lleonès Javier Zabala ha encapsulat en aquest àlbum il·lustrat l'emoció de passejar-se per una gran ciutat com Barcelona, amb els sentits ben desperts i amb aquella sensació que se t'escapa alguna cosa important.

Et transporta als llocs més emblemàtics a través del vol i la mirada de les oques de Santa Eulàlia –guardianes de la catedral–, que, de nit, s'escapen per fer un tomb: travessen el barri gòtic en direcció a les Rambles, fins arribar al passeig marítim, la Vila Olímpica i la Barceloneta; viren després cap a l'Eixample, aturant-se a la Fundació Tàpies, en les cases modernistes de l'anomenada Illa de la Discòrdia, com ara la Casa Batlló, i, passant per la Pedrera, s'enfilen cap al Parc Güell. Al baixar, es perden en buscar la Sagrada Família i han de demanar ajuda per trobar-la –cosa que aconseguixen– i retornen a temps al claustre de la catedral.

L'origen d'aquest llibre és el projecte "Come Nasce un Libro Illustrato", que l'autor va realitzar l'any 2004 per al catàleg "Le Immagini della Fantasia", de la 21a Mostra Internazionale d'Illustrazione per l'Infanzia de Sarmède (Itàlia). El trobem com un

annex al final del llibre i és tan interessant com l'àlbum mateix: l'autor ens brinda l'oportunitat de conèixer el seu procés de treball; ens explica que va visitar la ciutat comtal amb la seva filla Irene per intentar descobrir-la amb ulls d'infant; i ens revela que tant el grafisme com les tècniques que ha utilitzat en les il·lustracions (hi veiem tinta xinesa, aquarel·la, aiguada, guaix, llapis, *collage* de papers marbrejats, pintats, envellits, etc.) responen a la necessitat d'expressar els colors i la varietat d'estils

arquitectònics que conformen Barcelona. L'espontaneïtat amb què Zabala dibuixa les oques, les persones, els edificis, els bars, els carrers, els cotxes, etc., provoca un sentiment que et fa connectar amb el plaer de representar allò que veus i et sorprèn a través del dibuix, convidant-te a construir en paral·lel la teva pròpia mirada.

L'editorial Nórdica Libros, nascuda el 2006 a Madrid i que transmet una gran sensibilitat artística en totes les seves publicacions, amb aquest llibre-àlbum ens ofereix la possibilitat de fer un bon regal als nostres fills i filles, o bé d'oferir un record d'aquesta ciutat que tant estimem als convidats vinguts de terres més llunyanes.



BARCELONA

Autor/Il·lustrador: Javier Zabala

Traductor: Oriol Vaqué

Editorial: Nórdica Libros

Any d'edició: Madrid, 2020

Nombre de pàgines: 48

4+ CONCURS NARRATIVA CURTA

UNA GALLINA ESPRIMATXADA

M. Assumpta Suriñach Manlleu

Il·lustracions: Maria Peix

Quan el veu arribar xiulant, després de les batusses d'aquests darrers dies, l'Adriana intueix que l'Isaac torna a marxar de viatge. Segur que en un lloc o altre hi té alguna noia que li treu el ventre de pena, pensa amb despit, n'està segura, vaja, malgrat que el malparit s'entesta a negar-ho cada vegada que ella li ho pregunta. Se li veu, se li endevina en els ulls que li brillen, i en el bon humor que arrossega; no rondina als nens i a ella li parla com si fossin el matrimoni més avingut del món. A més, no deixa que mai l'acompanyi, adduint que és un viatge de feina i que, al capdavant, ella s'hauria de quedar tot el dia sola i avorrida a l'hotel. La veritat és que se li veu el llautó, però aquesta vegada no se'n riurà, pensa enfadada mentre el sent trafiquejar per la seva habitació, preparant-se la maleta. Aquesta vegada ella en porta una de cap. Se li va ocórrer mentre mirava la pel·lícula *Corazón de ángel*, que parla del vudú i de la màgia negra, i fa dies que hi dona voltes. N'ha parlat amb la Cati, la noia sud-americana que l'ajuda, i aquesta ha contactat amb la Palmira, que ara mateix no recorda ni de quin país és, però amb qui ja ha fet tractes. De totes maneres, i com que és un tema que li fa una mica de basarda, vol donar al seu home una darrera oportunitat, abans de tirar endavant la croada que té entre mans.

Per això decideix que aquesta nit es posarà el vestit negre que li deixa l'esquena al descobert i el negligé de color fúcsia, que a ell tant li agrada i que li ressalta voluptuosos sobre la pell morena. I si cal, arribarà fins al final. Un final que de fa temps que no assoleixen, amb les poques ganes que ella sempre porta posades a sobre. I amb aquest propòsit prepara l'escena com si d'una primera cita es tractés. Les sabates de taló alt, que li allarguen la sinuositat sensual de les cames; el cabell, que, recollit en un monyo, li dona un toc carnal i femení, i els seus pits, molsuts i encara testos, farien perdre l'oremus a qualsevol mascle en zel. També ha posat cava a la nevera, per si s'escau, i finalment s'ha amarat del perfum de pàtxuli que el torna boig.

Però quan ell arriba, molt més tard del que havien quedat, i la mira amb un cert menyspreu, com si tot el que ella ha preparat li vingués a deshora, la música romàntica de Julio Iglesias, que havia de donar el toc de sortida a una vetllada romàntica amb tots els ets i uts, agafa els acords de *saeta* de Setmana Santa i se'n va tot el pla en orris.

Perquè l'Isaac, lluny de caure de quatre grapes davant dels seus generosos atributs, fa com aquell que no s'adona de res i prefereix la tranquil·litat, si tu vols avorrida de la seva habitació, a la perillosa alternativa que ella li ofereix i que no té ni punyetera idea de com acabarà, però que li fa pudor de socarrim. Ara que té el viatge i la seva petita ració de llibertat a tocar de la mà no es jugarà l'estabilitat física i emocional per quatre amanyagues que estan totalment fora de lloc.

Així doncs, amb l'excusa de fer el petó de bona nit als nens, enfila esperitat escales amunt, mentre d'esquillada li comenta que no l'espera, que està fet pols i que demà ha de matinar, i que més val que s'ensaqui el pijama hermètic que porta cada dia, que encara acabarà agafant una galipàndria amb aquest vestit tan escotat.

L'Adriana s'ha quedat palplantada, sense acabar d'entomar i digerir com han anat les coses. Però

tan bon punt posa de nou els peus a terra, ferida i sobretot rabiosa, truca a la Palmira perquè tiri endavant el conjur. Com més aviat millor, li diu d'una revolada, perquè aquell beneït poca-solta no es mereix res, ni tan sols el beneplàcit del dubte. *Alea jacta est*, acaba sentenciant, ell s'ho ha buscat.

En Marc ha marxat a primera hora del matí, i s'ha emportat dins de la maleta els petons i les abraçades que li escatima a ella, deixant-li la tristesa i la ràbia covant dins. Però avui serà diferent, s'anima l'Adriana, intentant no fer-s'hi mala sang mentre prepara el ritual d'aquesta nit. Si tot va com la Palmira li ha pronosticat, aviat el tornarà a tenir a casa manyac com un xai.

Com més aviat millor, li diu d'una revolada, perquè aquell beneït poca-solta no es mereix res, ni tan sols el beneplàcit del dubte. Alea jacta est, acaba sentenciant, ell s'ho ha buscat

A mitja tarda, el vent que s'ha girat espolsa tots els núvols, i deixa via lliure a una lluna pletòrica que incita tot tipus d'aquellarres. Fins i tot els corbs que sobrevolen el jardí, de retorn cap a casa, sembla que entonin un rèquiem amb els seus gralls espaordidors. Tot està a punt. Quan la Palmira arriba, li fa apagar tots els llums de la casa i li demana que encengui espelmes al voltant de la rodona que ha dibuixat amb un guix al terra del menjador. Minuts després, una dotzena de varettes d'encens bombegen un fum intermitent que s'estiregassa melindrós pel menjador i que omple de teúrgia cada raconada de la casa.

—Te he dicho velas, mamita, y no estos palos que namás que echan humo. Que quereis, vos, que nos intoxicemos?

L'encens és una aportació personal de l'Adriana: no sap exactament per què serveix, però ha pensat que li donaria un aire més sofisticat i místic que creu que s'escau al moment transcendental que viuen. La Palmira esbufega i treu de la seva bossa un parell d'espelmes de recanvi, mentre renega amb la boca tancada. Ella és una bona professional i l'Adriana, una torracollons que només fa que posar-li bastons a les rodes. D'un bon començament, la Palmira li va comentar que el malefici seria més efectiu si el feien al cementiri, però l'Adriana, poruga de mena, va començar a tenir malsons, imaginant-se ànimes esmunyint-se per sota les lloses dels sepulcres. Fins que al final, la Palmira, cansada de les seves collonades, li va deixar triar el lloc. I ella no es va fer pregar: el menjador de casa seria el lloc ideal.

Conscient d'aquest tracte de favor, l'Adriana ha acceptat sacrificar un animal, malgrat que la sang l'esborrona i es mareja cada vegada que li fan una analítica. Però com que no les té totes ha tancat el gos dins del rebost, que és l'únic lloc on hi ha pany i clau, perquè ningú, sigui persona o esperit, el pugui trobar, i ha aprofitat l'avinentesa per beure

un parell de glops del whisky que té amagat rere les garrafes d'oli verge, perquè li doni una mica de tremp. Davant d'aquest panorama, a la Palmira no n'hi ha quedat d'altra que portar ella mateixa una gallina, una gallina tan esprimatxada i desplomada que fa pena de veure, però que al capdavant servirà igual, ja que només necessiten un rajolí de sang.

La taula de caoba per a dotze comensals que va fer portar d'Indonèsia farà d'altar, i perquè no s'embruti amb la cera de les espelmes la tapen amb unes estovalles blanques de fil. La Palmira col·loca una safata de plata al bell mig de la taula. A sobre, i dins d'un bol de fusta d'avellaner, hi posa un floc de cabells de l'Isaac, embolicats amb un pergami on hi ha escrit el seu nom. Tot està a punt per al sacrifici. Les espelmes funcionen a ple rendiment i il·luminen a rauxes les cares de les dues dones, que semblen posseïdes per algun esperit satànic. Hi ha silenci. Un silenci desagradós que encomana la mateixa por que deu tenir ara mateix la gallina, lligada de peus dins d'un cistell. Com que la Palmira està enfeïnada cremant una mena d'herbes d'olor apocalíptica, demana a l'Adriana que li porti la gallina:

—Però, amb què em surts, tu, ara? Ni pensar-ho. No n'he tocat mai cap, jo, d'aquestes bestioles!

—Pues tú verás, chica. No puedo hacerlo todo yo sola.

Fent el cor fort i amb els ulls mig tancats, per no veure-la tan clar, l'Adriana s'hi acosta i intenta agafar-la. El pobre animaló, esporuguit, comença a moure les ales amb tanta empena que aconsegueix aixecar una mica el vol, però com que té les potes travades es desestabilitza de seguida i acaba rodolant matusserament pel terra. Quan l'Adriana la veu tan desvalguda i atemorida, es commou i ja ho engegaria tot a pastar fang, però mentre hi va donant voltes, la Palmira l'ha aconseguit agafar i ja li està tallant el coll.

El crit de l'Adriana va més enllà de màgies potàgiques, bruixeries i dimonis. El seu crit és autèntic i paralitza durant uns instants les invocacions i conjurs que la Palmira està fent.

—Pero qué cojones te pasa ahora? Tú quieres el amarre o lo que quieres es compañía?

Com que l'Adriana no reacciona, la sang viscosa de la gallina s'està coagulant i se'n necessita almenys una unça per empastifar el pergami i amarrar els cabells de l'Isaac. Han d'anar per feina. La Palmira encén el pergami amb una de les espelmes i el branda per l'aire com si volgués escampar el nom que hi ha escrit.

—Ahora es el momento, mamita. Tienes que decir el conjuro.

L'Adriana acota el cap i se senya unes quantes vegades. Està ben clar que no les té totes, però la mirada de la Palmira és innegociable. Tot i amb això encara es resisteix.

—Ostres, voldria que quedés clar que no vull que ningú prengui mal. Jo només voldria...

La Palmira s'impacienta: això és el que passa quan t'emboiques amb canalla. I l'Adriana és com una criatura consentida que no sap el que vol i que tampoc mou fitxa. Veient que es fa tard, li fa un ultimàtum:

—No sufras, mamita, que no le pasará nada que no se merezca. Pero venga ya, no me seas remilgada, que la sangre va a cuajar y la necesitamos fresca. Tu verás...

—Val, val, d'acord—diu resignada i temorenc l'Adriana mentre treu un paper de dins de la butxaca on hi ha escrit el que ha de dir, per si no se'n recorda. Però quan finalment es decideix ho pronuncia amb un to de veu tan baix que gairebé no se l'entén. Sí que és cert que ell no la té per res i que sempre la rondina, però d'aquí a fer-li mal...

—No se me quedas a medias, chica. Lo tienes que repetir tres veces. I que se te oiga, carajo, que si no no sirve. Ponle dos huevos, que tú ya sabes como de pechugonas y ardientes son esas chicas de allí.

L'Adriana s'està marejant. Potser és l'olor d'encens que encara es flaira per la casa, o potser és la visió de la sang que s'ha acabat assecant i ha agafat un to marronós que li fa venir nàusees. Però quan pensa en l'Isaac, i se l'imagina al bell mig d'un parell de mamelles revingudes, el recel i la gelosia l'arremeten amb força i acaba pronunciant el conjur

El crit de l'Adriana va més enllà de màgies potàgies, bruixeries i dimonis. El seu crit és autèntic i paralitza durant uns instants les invocacions i conjurs que la Palmira està fent

gairebé a crits.

La Palmira sembla satisfeta: ara que han acabat el ritual, pensa que per fi en tocarà de calents, ja que li cobrarà els tres-cents euros de la tarifa estàndard, més l'extra que li demanarà

per la gallina. Després sortirà disparada. Per res del món es quedaria en aquella casa des d'on han convocat els mals esperits. Abans, però, dona un darrer consell a l'Adriana:

—Echa en seguida la gallina a la basura y ni se te ocurra mirar-la a los ojos, que romperías el amarre y entonces éste se volvería contra ti.

La lluna s'ha acabat amagant i l'Adriana obre els llums de seguida que la Palmira se'n va. Amb la claror de la làmpada, el menjador recupera el seu caire amable i la tranquil·litza, però es desassossega altra vegada quan es recorda de l'Isaac: i si després de tot el que han fet, li passa alguna cosa? La tensió l'ha deixat feta un nyap i decideix prendre's un got de llet amb mel i un rajolí de conyac, una combinació ben estranya però que li amorosirà el mal gust que té a la boca i al cor. Però quan entra a la cuina, que està a les fosques, s'entrebanca amb alguna cosa que rodola pel terra i que no aconsegueix identificar. Nerviosa obre el fluorescent i, sense previ avís, ensopega amb uns ulls petits i vidriosos que se la miren venjatiu des del cap decapitat.

Mosca de l'estoma

Col·labora:

 **INSTITUCIÓ PUIG - PORRET**
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició: Miquel Àngel Luri Carrascoso, de Madrid

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

BOOKER T. & THE MG'S
'Green Onions'

Stax, 1962

Encara que no sàpigues res d'anglès, només mirant la foto de la portada del primer disc de Booker T. & The MG's saps que *Green Onions* vol dir 'cebes tendres'. No n'hi ha gaires, de discos de rock completament instrumentals, sense que ningú canti ni una síl·laba. Aquest *Green Onions* és possiblement el més famós. I el millor. Booker T. & The MG's pràcticament vivia a la discogràfica Stax: era el grup d'acompanyament de les estrelles de soul i blues del segell: Otis Redding, Wilson Pickett, Rufus i Carla Thomas, Sam & Dave, Arthur Conley, Joe Tex, Albert King, etc., però també els deixaven gravar algun disc de tant en tant. Aquest va ser el primer, i la seva sonoritat i el ritme insistent han quedat per a la història. Els quatre músics, Booker T. a l'orgue, Steve Crooper a la guitarra, Lewie Steinberg al baix (més tard substituït per Donald Duck Dunn) i Al Jackson a la bateria, són excel·lents i amb una compenetració admira-



ble. En un moment o altre tothom ha d'haver escoltat el tema més famós de l'àlbum, "Green Onions", però hi ha molt per triar, com "I Got a Woman", "Mo' Onions", "Stranger on the Shore" o el que tanca el disc, "Comin' Home Baby", on la guitarra de Crooper brilla com mai. Ni Eric Clapton en el seu millor moment. Booker T. & The MG's van gravar prop de 20 discos, l'últim, però, data del 1994.

EL TEST
Eric EZ

Primer instrument que vas tocar? A l'escola de música, el piano, però em va durar ben poc. Ràpidament vaig prendre contacte amb una guitarra atrotinada amb només dues cordes i allà va començar la meua relació inseparable amb la música. **Primer grup del qual vas formar part?** Demonions. **Quants discos tens?** Uns 600. **Salva'n tres.** *Beyond The Missouri Sky*, de Pat Metheny i Charlie Haden; *The Secret Live Of Plants*, de Stevie Wonder, i *Agua madre*, de Jordi Bonell. **Un concert (com a públic) per recordar.** Stevie Wonder a la plaça de Lucca (Itàlia) el 2014.

NOTES

Ja hi ha finalistes al Premi Cerverí a la millor lletra

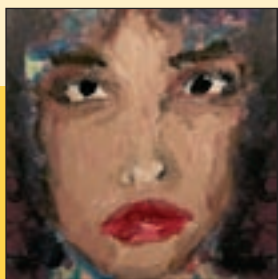
El Premi Cerverí s'atorga cada any a la millor lletra de cançó en català i aquesta setmana s'han fet públics els vuit finalistes. Els artistes seleccionats són Anna Andreu, Da Souza, Ferran Palau, Joan Garriga i el Mariatxi Galàctic, Lu Rois, Nico Roig i Pavvla. Andreu hi és amb *El crit al cel*, una de les peces del seu disc de debut en solitari; els mallorquins Da Souza han estat seleccionats per *Metres per segon*; Ferran Palau, per *Univers*; Ginestà, per *Estimar-te com la terra*; el garriguenc Joan Garriga, per *Ai on va l'à*; Lu Rois, per *Andròmeda*; Nico Roi, per *I què?*, i Pavvla (nom artístic de Paula Jornet), per *Tot el meu cos*. Al premi, lliurat per la Fundació Prudenci Bertrana, hi optaven tots els àlbums publicats entre el maig del 2019 i l'abril del 2020 i la



selecció dels vuit millors temes la van fer professionals de Catalunya Ràdio, iCat.cat i la revista *Enderrock*. A partir del dia 20 de juliol, i fins al 13 de setembre, s'obre el termini de votacions i hi pot participar tothom que ho desitgi omplint un formulari a través del web de Catalunya Ràdio. El guanyador final es farà públic el 25 de setembre en un acte a l'Auditori de Girona. Els últims afortunats han estat Lildami, amb la cançó *Sempre és estiu* (2019); Judith Neddermann, amb *No volem més cops* (2018); els valencians Zoo, amb *La mestra* (2017), i Adrià Puntí, amb *La clau de girar el taller* (2016). Qui guanyarà aquest 2020?

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

XARIM ARESTÉ
'Venus'

El cantautor d'ànima lliure Xarim Aresté torna a la càrrega i, com el seu bon amic Sanjosex (Aresté és guitarrista als directes amb banda del de la Bisbal d'Empordà), ho fa amb un treball que no és ni un *single* ni un LP convencional. Es tracta d'un disc de sis cançons gravat al mateix moment que el seu nou *Mercuri* i que agrupa un tipus de peces més fosques i difícils de digerir que les del seu predecessor. La portada, per cert, també és obra d'un Aresté capaç de tot. Des de tocar amb Sopa de Cabra fins a facturar obres d'art com *I que ens toqui el sol*.

SUENYOS GARAU
'Suenyos Garau'

Darrera de Suenyos Garau s'hi amaga Àngel Garau, el bateria i també veu dels mallorquins Da Souza (que tal com expliquem en aquesta pàgina són finalistes del Premi Cerverí 2020). Garau ha passat el confinament tancat a un pis al barri de la Salut de Barcelona i no s'ha estat de braços plegats, ja que tenia una gravadora analògica i s'ha dedicat a enregistrar cançons donant a conèixer la seva faceta de cantautor amb títols com *Diarro*, *Rupits*, *Ahir és dins es meu cap* o *Tira-tira confineo*. Per cert, el treball només es pot trobar en digital i en casset (!).

JAVIER SÓLO
'Cuando mi alma es un cancionero tu cara es un...'

... poema. Aquest és el títol sencer del llibre-disc on el músic de Terrassa –afincat a Lleida– Javier Sólo repassa els seus 15 anys de trajectòria. Al llibre s'hi explica qui és Sólo, per què va començar a cantar i què amaguen moltes de les seves cançons. I el CD inclou 17 peces amb alguns clàssics remasteritzats, temes inèdits i rareses. El primer *single* és *Mi vecina es la culpable del sobrecalentamiento global*, un rock clàssic on Sólo deixa clara la seva devoció pels ritmes que entre les dècades dels 80 i 90 facturaven bandes com Loquillo & Trogloditas.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

PANDÈMIES I RECERCA

La pandèmia del coronavirus està posant en evidència algunes realitats que, si bé eren conegudes, no arribaven als poders públics amb la intensitat que seria desitjable. Les mancances en molts dels pilars del que hauria de ser una economia de país avançat afloren amb intensitat perquè no s'havia atès el clam dels que insistien en la necessitat de fomentar una economia més productiva, menys dependent de sectors de valor afegit reduït (com la construcció, primer, o el turisme, posteriorment). Les previsions que situen Espanya com el país on el daltabaix econòmic del coronavirus serà més intens no deixen de ser una conseqüència d'aquesta desatenció.

Es podrà aduir, amb raó, que Espanya ha estat colpejada amb molta intensitat per la pandèmia. Ho testimonien els contagis que s'hi han produït i, malauradament, l'elevadíssim preu pagat en víctimes mortals. Per damunt de si aquests efectes són atribuïbles a la gestió sanitària, hi ha el fet cert que les mesures preventives aplicades van haver de ser severes. Un llarg confinament i, gairebé, una hibernació econòmica. S'han hagut de destinar grans recursos per a l'emergència sanitària i, també, per a l'emergència econòmica.

Però aquesta és una part del relat, i conformar-se amb l'explicació de la fatalitat seria un favor magre per afrontar una reactivació que, necessàriament, ha de tenir en consideració algunes de les claus que es venien apuntant des de fa més d'una dècada quan una altra crisi, en aquest cas financera, ja havia posat de manifest que l'edifici del creixement espanyol tenia un clar dèficit de fonaments.

Amb la crisi actual, s'ha evidenciat la falsedat d'alguns mites. Sense qüestionar la globalització, s'ha pogut comprovar com la deslocalització industrial només era una bona idea a mitges. Durant anys, s'argumentava que era positiu que la producció es fes fora de les fronteres del país per abaratir els costos de mà d'obra. La crisi sanitària ha sacsejat aquest principi, perquè quan s'ha tingut necessitat de productes tan bàsics com els equips de protecció individual per a sanitaris i, de fet, per a tota la societat, s'havien d'anar a buscar fora i a preu d'or.

Aquest plantejament erroni d'abandonar progressivament la producció per centrar-se en altres

aspectes del que ara s'anomena cadena de valor –en especial la logística, en gran part més generadora de moviment immobiliari que laboral– ha tingut alguns efectes col·laterals. El primer ha estat l'escassa atenció del capital autòcton per propiciar una indústria amb capacitat de decisió. Si es miren els rànquings de les principals empreses catalanes per volum de facturació, es podrà veure un clar domini de les multinacionals. La seva gens menyspreable aportació suposa també un risc, perquè la continuïtat dels projectes empresarials queda a expenses de



decisions que es prenen a milers de quilòmetres de distància en nom d'una competitivitat que, sovint, suposa una retallada en drets laborals. El cas de Nissan és un exemple clar en aquest sentit.

Aquesta absència de projectes empresarials autòctons de volada és al darrere d'un altre defecte que detecten els estudis i que és persistent malgrat les bones intencions que expressen els discursos públics: la feblesa de la investigació i el desenvolupament en les empreses catalanes i de tot l'Estat. Com cada any, la Fundació Cotec ha fet públic el seu informe sobre l'estat de l'R+D+I i, com ha passat de manera persistent, els resultats són poc encoratjadors. La inversió en recerca, desenvolupament i innovació ha crescut, com ho ha fet en els últims anys, però està molt lluny de la mitjana europea i encara més dels bons propòsits que han fet governs de tota mena de colors polítics.

Aquest informe, d'abast estatal, revela que la inversió en R+D+I va créixer un 6,8% l'any 2018, últim amb dades disponibles. La xifra global invertida, 14.946 milions d'euros, superava la de 2008.

Aquest és el primer cop que passava, un registre que, passat pel traductor, ve a indicar fins a quin punt la crisi financera va empènyer a una dècada perduda en innovació. L'Estat espanyol destina un 1,24% del PIB a tasques de recerca, desenvolupament i innovació si se sumen les aportacions de les administracions, els centres universitaris i les empreses. El percentatge queda lluny de les mitjanes europees, que freguen el 2%. La distància entre el que s'inverteix a l'Estat i a la resta d'Europa, a més, s'ha anat eixamplant els últims anys, en

comptes de reduir-se. En el retrat, Catalunya no hi acaba de sortir afavorit: tot i que està per sobre de la mitjana espanyola, amb un 1,52%, també està gairebé mig punt per sota de la mitjana europea.

Tot i que les dades són de 2018, es pot concloure que el punt de partida per afrontar les necessitats que es deriven de la crisi del coronavirus és més feble que el d'altres països europeus. Aquest també pot ser considerat un indicador dels motius pels quals els auguris de la caiguda econòmica espanyola són pitjors. L'absència d'una política industrial ferma i el foment més aviat insuficient de la recerca tornaran a emergir si, finalment, avancen les investigacions internacionals per obtenir una vacuna contra la malaltia. A Espanya no hi ha centres de producció de vacunes per a humans i si arriba el cas que se n'hagi de produir s'està estudiant si es poden adaptar els que sí en tenen per al sector ramader. Arran de la pandèmia, són molts els indicadors que assenyalen que la futura normalitat econòmica haurà de tenir en consideració el sector productiu i la recerca.

INDICADORS

Descens de vendes tèxtils

El tèxtil ha reduït un 25,8% les vendes al juny respecte a fa un any, tot i la reobertura d'establiments comercials, segons el baròmetre de l'associació Acotex. En l'acumulat de l'any, la caiguda és del 39,2%. Tot i la importància de la caiguda del juny, hi ha una certa recuperació del sector. Al març, el tèxtil va reduir les vendes en un 70,3%, una xifra que va arribar al 80,5% a l'abril i al 72% al maig.

Més inversió estrangera

La inversió estrangera captada per la Generalitat, a través d'ACCIÓ, el 2019 ha crescut un 13% respecte a l'any anterior i s'ha situat en 365,2 milions d'euros. Els projectes d'inversió estrangera han suposat la creació de 5.757 llocs de treball (un creixement del 5,5% interanual) i el manteniment de 1.349 addicionals (+6,3%), segons ha explicat al Parlament la consellera d'Empresa i Coneixement, Àngels Chacón.

PONTS



Xavier Roviró
i Carme Rubio

PONTS DE LLEGENDA

Els ponts, com a exemples d'enginyeria civil, són construccions fonamentals de la història de l'ésser humà. Es troben tant a l'espai rural com a l'entorn urbà. Dins una població, per exemple, permeten salvar desnivells, connectar les ribes d'un riu o superar el pas de trens i altres mitjans de locomoció, i dins el medi natural sempre estan vinculats a una via transitable, que tant pot ser un caminet estret com una gran autopista.

majoria són el resultat de l'evolució constant que s'ha anat succeint al llarg dels temps i que ha renovat contínuament les tècniques, els materials i les formes constructives, fins arribar a l'estat actual, en què, sovint, es conserven ben poques restes de les construccions anteriors o cap ni una.

La història dels ponts va molt lligada a la de la humanitat. Compta amb èpoques glorioses, com la de l'imperi romà en els primers segles de la nostra era. L'expansió de Roma va crear una xarxa estable de camins i ponts per on podien circular lliurement els seus exèrcits, i aquest procediment va esdevenir substancial a l'hora de mantenir units i controlats els territoris conquerits. Els enginyers romans, creadors del pont d'arc, van saber bastir una tècnica que els va permetre resoldre els problemes dels accidents geogràfics amb construccions de gran efectivitat i llarga pervivència. Encara avui, molts ponts catalans tenen la denominació de "pont romà", normalment més com a record del seu origen que com a dada real.

Amb la caiguda de l'imperi, durant l'edat mitjana, hi va haver un retrocés: la tècnica constructiva romana es va oblidar i no es va recuperar fins al Renaixement, quan es van trobar manuscrits perduts d'autors romans sobre els procediments de les obres de construcció civil, com ara els ponts. A partir d'aquest moment, els progressos tècnics no s'han aturat. Els ponts continuen sent les obres d'enginyeria civil per excel·lència: els ponts antics s'han continuat utilitzant i s'han restaurat quan calia i els nous s'han construït amb nous materials, tècniques innovadores i dissenys ambiciosos i espectaculars.

Com que la funció principal d'un pont és la de fer d'enllaç i de facilitar molts tipus d'intercanvi, com ara el territorial, el personal i el comercial, aquest mot sempre s'ha carregat de connotacions positives associades als conceptes de "comunicació" i de "progrés". Alguns d'aquests significats simbòlics mostren el pont com el triomf de la raó contra les forces de la natura i també com la superació de les dificultats. Passar a l'altre costat del pont també vol dir accedir al desconegut i fins i tot expressa el pas a la immortalitat i la intervenció del maligne. En aquest sentit, a les terres catalanes molts reben el nom de "pont del diable", denominació amb la qual es fa referència al fet que el diable l'hauria edificat a canvi de rebre l'ànima de la persona encarregada de construir-lo.

Quan parlem de ponts del diable, o del dimoni, a Catalunya, el primer que ens ve al cap és el de Martorell. Un pont gòtic per reconstrucció però d'origen romà. És atrevit i esvelt, i malgrat la seva aparença de fragilitat ha aguantat tots els embats de les crescudes del Llobregat. Es troba entre les poblacions de Martorell i Castellbisbal.

Aquesta secció de ponts que avui inaugurem constarà de 10 articles dedicats a diferents ponts de les comarques d'Osona, el Vallès i el Ripollès.



Pont romànic de Caldes
de Montbui

L'origen del pont es considera relacionat amb els primers moments de l'existència de l'ésser humà a la terra, atès que els primers col·lectius de la nostra espècie ja van haver de solucionar l'entrebanc de trobar-se amb un esvoranc o depressió del terreny quan es traslladaven d'un lloc a l'altre. És lògic suposar que els ponts inicials devien ser troncs d'arbre o pedres alineades o en pilons que els permetrien superar els obstacles del relleu terrestre. De ponts n'hi ha de molt antics, però la

LLEGENDA

Diuen que cada pont té la seva llegenda, la seva història pròpia i les seves anècdotes particulars. Cada pont és un món. El pont més *màgic* de tots és l'arc de Sant Martí o pont de Sant Martí. Ramon Compte, un avi de Sant Boi de Lluçanès, ens explicà, ja fa anys, una llegenda que pot servir per a molts dels nostres ponts.

"L'única cosa que havia sentit a explicar que un que havia de passar un riu va fer un pacte amb el dimoni. Li va prometre que si al dematí tingués un pont fet la primera ànima que passés per allà seria del dimoni. El dimoni es devia pensar que el primer que hi passaria seria aquell amb qui havia fet el tracte.

Per no quedar fotut, aquell, ben d'hora al dematí, es va posar al cap del pont i, abans que cantés el gall, va agafar un gat, el va escuar i el gat va travessar tan ràpid com va poder el pont. I mira, va ser la primera ànima a passar. El dimoni va tenir l'ànima del gat.

No sé on és aquest pont. Diu que els dimonis anaven a buscar les pedres per fer el pont a Pedraforca.

Devien anar de pressa!"

REFRANY

El pont de Sant Martí,
/ si surt el dematí,
/ pluja pel camí, / si
surt a la tarda, / pluja
passada.

- 1 Pont de Queralt
- 2 Pont de Roda
- 3 Pont del Remei
- 4 Pont de Manlleu
- 5 Pont d'en Bruguer
- 6 Pont d'en Cabreta
- 7 Pont de Sau i Querós
- 8 Pont de Camprodon
- 9 Pont de Torruella

ALEGRIA INTERIOR

Jordi Soler / jordi@alegriainterior.com

El cant de la granota

No fa pas massa temps vaig llegir en algun lloc un article sobre un estudi que s'havia fet de la curiosa manera com cantaven les granotes d'una espècie concreta. Ara mateix no en recordo el nom, però sí que tinc present que quan una granota feia el primer rauc la resta sincronitzaven els següents i d'aquesta manera els depredadors no les localitzaven tan fàcilment. Més d'una vegada, sortint a passejar vora d'alguna riera o rierol, he gaudit d'alguns d'aquests concerts d'aparellament on els mascles exhibeixen la seva fortalesa sonora i sincerament reconec que abans de conèixer aquesta informació no hi havia posat massa atenció. L'estudi que vaig llegir explicava que sempre s'emet un primer rauc, que és la granota que assumeix el risc de ser descoberta, però que permet a totes les altres seguir el seu ritme a partir del segon creant

un efecte de ressonància. Això impossibilita als depredadors detectar l'origen de cada membre d'aquesta coreografia natural, i pel que sembla les granotes femella de la mateixa espècie són les úniques que poden identificar l'origen de cada cant.

Que la naturalesa és sàvia no és cap secret, i com aquest exemple en trobarem un bon grapat en totes les espècies on l'instint de supervivència fa que els individus de la mateixa arribin a un seguit d'acords i compromisos per obtenir un benefici comú. En temps de pandèmies i sotragades econòmiques on el fil del que pengem es tensa més que mai és bo que reforcem la nostra posició amb iniciatives enfocades cap al bé comú. Si som capaços d'entendre que la força del col·lectiu està supeditada i condicionada a la seva baula més feble guiarem les nostres accions a donar suport als membres que més ho necessiten.

Si ens centrem en l'àmbit econòmic, per exemple, podem començar a interessar-nos i informar-nos sobre l'economia del bé comú, on es planteja que els diners són un mitjà necessari però no són ni la finalitat ni el sentit de les nostres vides. L'economia col·laborativa, l'economia social i solidària i l'economia circular poden esdevenir una alternativa als models actuals on només es té en consideració el compte de resultats. Si de l'àmbit econòmic saltem al social m'inspira l'estil de vida de les comunitats japoneses que cerquen el seu *ikigai* amb bones pràctiques diàries. Una d'aquestes pràctiques és la de cuidar de la seva comunitat i això significa procurar que els veïns i la gent més propera a ells estiguin ben atesos. Quan una persona o família passa per un mal moment, el barri sencer aporta el necessari perquè pugui mantenir-se i així el grup pot conservar la seva fortalesa.

El cant sincronitzat de les granotes no és un caprici de la naturalesa, simplement és una oportunitat per entendre que si volem donar el salt hem d'anar tots junts. Si no ens agrada el que vivim o veiem cal ser valents i fer el primer rauc.



L'HORÒSCOP

Dhanna Astròloga

Del 10-07-2020 al 16-07-2020

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Les coses no van tan ràpid com t'agradaria i això t'impacienta. Practicar esport t'ajudaria a relaxarte. Si cerques feina, un contacte et pot oferir una oportunitat.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Presses i diverses gestions relacionades amb l'economia. Reclamen la teva companyia i tens l'oportunitat d'ajudar a qui ho necessita. Troba des familiars que et fan feliç.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Sents que les coses comencen a fluir per tu i que alguns dels teus desitjos es fan realitat. L'economia demana canvis en la manera de gestionar-la per evitar una recessió.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Recordar el passat t'ajuda a mirar el futur que vols, sobretot pel que fa a la professió. Si tens una relació, podeu parlar de formalitzar-la o fins i tot de casar-vos.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Una amistat en la distància et dona bons moments i teniu ganes de trobar-vos. El teu món interior demana que hi posis atenció per transcendir alguna experiència dolorosa.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Moments romàntics amb la parella. Si no tens una relació, es pot produir una gran connexió emocional amb algú. Cercaràs el temps necessari per gaudir dels teus talents.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Si vols donar-te a conèixer professionalment, la inclinació del moment és a tenir més vida social i això pot ajudar-te. Potser hauràs de posar límit a algun tafaner.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Si havies perdut l'esperança o la teva vitalitat habitual, pots sentir-te esperançat i optimista. Si tens nens, et tocarà fer de mestre i col·laborar en la seva formació.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Molta energia que pot donar-te nits en blanc. Potser hauràs de baixar revolucions. Et reafirmes de manera directa i defenses el que és teu, sobretot, al sector laboral.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Si venies d'una etapa de certa confusió i dispersió, recuperes el teu tarannà controlat i estructures millor la teva vida. Necessitat d'independitzar-te dels teus orígens.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Habitualment t'enfoques en el futur, però ara podries sentir certa melangia i cercar persones del passat. Necessitat de fer coses noves, com ara iniciar una formació.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Caldrà ser més prudent en el sector econòmic per no invertir en allò que no convé. Algun petit miracle pot donar-te una empenta quan menys ho esperis. No perdís la fe.

CINEMES

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Salvany

'El hoyo'

De Galder Gaztelu-Urrutia

L'escenari condiona totalment el film. És un quadrat (pis amb número) que puja i baixa, amb una mena de taula central sempre plena de restes de menjar que s'han d'agafar ràpid perquè l'ascensor-taula se'n va. Malviuen en aquesta cel·la-pis medieval un o dos personatges que, a part del matalàs, només tenen, i són afortunats, *El Quixot*, que rellegeixen en els pitjors moments. És fàcil morir de gana o malaltia o assassinat pel company. Aquí, Ivan Massagué i



Zorion Eguilior. També alguns se suïciden tirant-se pel forat.

Soprèn la seva provocació, trista i sense esperança. Amb un comportament correcte pots pujar de pis, de número i menjar. Però mai arribaràs a dalt, que són els que mengen primer. Hi pots trobar una lectura política, per alguns sobrarà més que el film fins i tot. La butlla que pot semblar basca ho és per la direcció de Galder Gaztelu-Urrutia. També hi ha qui hi pot veure cosses a la religió i la societat estructurada actual, recorda que el pitjor enemic de l'home és l'home i que per ell no dubta a submergir-nos en sang, vòmits, violència, crueltat, sadisme i vísceres. Tot un regal per a l'espectador despistat que podrà admirar, a més a més, Antonia San Juan, Emilio Buale, Eric Goode, Miriam Martín i Óscar Oliver.

SINOPSIS

BLOODSHOT

EUA 2020. Dir. Dave Wilson. Amb Vin Diesel, Eiza González i Sam Heughan. Acció. Ray Garrison, també conegut com a Bloodshot, és ressuscitat per la companyia Rising Spirit Technologies a través de l'ús de nanotecnologia. Mentre lluita per recuperar la memòria, Ray mira de tornar a ser el que era abans de patir l'accident que el va deixar amnèsic. Pel·lícula basada en el còmic *Valiant*, creat per Kevin VanHook, Don Perlin i Bob Layton.

CINEMA PARADISO

Itàlia 1988. Dir. Giuseppe Tornatore. Amb Marco Leonardi, Philippe Noiret, Agnese Nano i Jacques Perrin. Drama. Salvatore, director de cinema d'èxit, torna al seu poble natal per assistir al funeral del seu vell amic Alfredo, que va ser el projeccionista de cinema local durant la seva infància a Sicília. Aviat els records del seu primer amor amb la bella Elena i de tots els capítols que van marcar la seva felicitat infància tornen a la seva ment, i connecten Salvatore amb la comunitat que va abandonar trenta anys enrere.

EL LABERINTO DEL FAUNO

Espanya 2006. Dir. Guillermo del Toro. Amb Ivana Baquero, Ariadna Gil i Sergi López. Fantàstic. Any 1944, postguerra espanyola. Ofelia i la seva mare, Carmen, que està embarassada, es traslladen a un petit poble al qual ha estat destinat el nou marit de Carmen, Vidal, un cruel capità de l'exèrcit franquista pel qual la nena no sent cap afecte. La missió de Vidal és acabar

amb els últims membres de la resistència republicana que romanen amagats a les muntanyes de la zona. A la zona hi viuen Mercedes, la majordoma, i el metge que es fa càrrec del delicat estat de salut de Carmen. Una nit, Ofelia descobreix les ruïnes d'un laberint i es troba amb un faune, una estranya criatura que li fa una sorprenent revelació: ella és en realitat una princesa, l'última de la seva estirp, i els seus esperen des de fa molt temps. Per poder tornar al seu màgic regne, la nena haurà d'enfrontar-se a tres proves.

LA CINTA DE ALEX

Espanya 2019. Dir. Irene Zoe Alameda. Amb Fernando Gil i Rocío Yanguas. Drama. Alexandra és una adolescent que es retroba amb el seu pare, un comerciant espanyol-magrebí que ha passat molt de temps a la presó acusat de gihadisme per error. Ella l'acompanya en un viatge de negocis a l'Índia, on es veuran involucrats en un complot terrorista.

LA LISTA DE LOS DESEOS

Espanya 2020. Dir. Álvaro Díaz Lorenzo. Amb María León, Victoria Abril i Silvia Alonso. Comèdia. Eva i Carmen es troben durant una sessió de quimioteràpia per tractar els seus diagnòstics de càncer mamari. Carmen, que ja havia passat per aquesta mateixa situació tres vegades abans, motiva Eva per crear una llista de tres coses que sempre ha volgut fer, però mai es va atrevir. Així, una vegada que acabi el tractament i mentre esperen els resultats de les proves, poder complir els desitjos de la llista. A

Carmen encara li queda un dels objectius de la llista que va fer fa 25 anys. A aquesta aventura s'hi unirà una amiga d'Eva, Mar, que recentment s'ha quedat soltera. Mar també decideix fer la seva pròpia llista i unir-se a elles per complir les seves metes. Les tres amigues lloguen una caravana i s'embarquen en el que serà el viatge de les seves vides, un viatge vitalista i optimista on viuran experiències inoblidables, boges i molt còmiques.

LA LLAMADA DE LO SALVAJE

EUA 2020. Dir. Chris Sanders. Amb Harrison Ford. Aventures. Conta la història de Buck, un bon gos la vida del qual canvia de la nit al dia quan el seu amo se'n va de Califòrnia als exòtics paratges d'Alaska, durant la febre de l'or, a finals del segle XIX. Com a novençà d'un grup de gossos de trineu (i posteriorment el seu líder), Buck experimenta una aventura que mai oblidarà, i trobarà el seu lloc en el món i es convertirà en el seu propi amo.

LA MALDICIÓN DEL GUAPO



Espanya 2020. Dir. Beda Docampo Feijóo. Amb Gonzalo de Castro i Juan Grandinetti. Comèdia. Humberto és un home seductor i estafador a parts iguals que porta una vida tranquil·la a Madrid després d'haver complert condemna per una antiga estafa que li va costar la relació amb el

seu fill Jorge, amb el qual no parla des de fa anys. Ara Jorge és un home honrat que es veurà obligat a demanar ajuda al seu pare en ser víctima d'un robatori a la joieria on treballa.

ONWARD

EUA 2020. Dir. Dan Scanlon. Animació. Ambientat en un món de fantasia suburbana, dos germans elfs adolescents, Ian i Barley Lightfoot, s'embarquen en una aventura en la qual es proposen descobrir si existeix encara una mica de màgia en el món que els permeti passar un últim dia amb el seu pare, que va morir quan ells eren encara molt petits com per poder recordar-ho.

ORO BLANCO

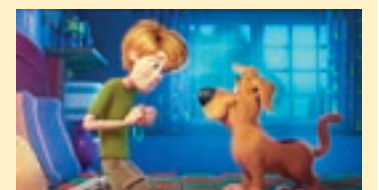
Islàndia 2019. Dir. Grímur Hákonarson. Amb Arndís Hrön Egilsdóttir i Sigurdur Sigurjónsson. Drama. Inga, una agricultora de mitjana edat, es rebel·la contra la poderosa cooperativa local. Intenta sumar suports entre els altres agricultors del lloc per denunciar la corrupció de la cooperativa, però es troba amb una sòlida resistència que l'obliga a desafiar la relació de dependència i lleialtat que vincula la comunitat amb el monopoli. Inga haurà d'utilitzar tots els seus recursos i tota la seva astúcia per desembarassar-se del control de la cooperativa i aconseguir viure d'acord amb els seus principis.

PERSONAL ASSISTANT

EUA 2020. Dir. Nisha Ganatra. Amb Dakota Johnson, Tracee Ellis Ross i Ice Cube. Comèdia.

Ambientada en la vibrant escena musical de Los Angeles, explica la història de Grace Davis, una superestrella el talent i l'ego de la qual han aconseguit límits insospitats. Maggie és la seva assistent, una noia amb més feina de la que pot fer i en la qual continua latent el seu somni de la infància: convertir-se en productora musical. Quan el mànager de Grace li ofereix una oportunitat que podria alterar el rumb de la seva carrera, Maggie i Grace comencen a ordinar un complicat pla amb el qual estan decidides a canviar per sempre les seves vides.

SCOOPY



EUA 2020. Dir. Tony Cervone. Animació. Scooby i la colla enfronten el seu misteri més complicat: un complot per alliberar el gos fantasma Cèrber contra el món. Mentre corren per detenir l'apocalipsi dels gossos, el grup descobreix que Scooby té un èpic destí que ningú va sospitar mai.

ZAPATOS ROJOS Y LOS SIETE TROLLS

Corea del Sud 2019. Dir. Hong Sung-ho. Animació. Una princesa que ha estat convertida en una nena a causa d'un encanteri decideix mirar de trobar les sabates vermelles amb les quals suposadament serà capaç de revertir la seva maledicció. La tasca, no obstant això, no serà tan fàcil com s'imaginava al principi.

CARTELLERA

| CAMPRODON | | Divendres | Dissabte | Diumenge |
|------------------|------------|-----------|---------------|---------------|
| Casal Camprodoní | Especiales | - | 18.00 i 22.00 | 18.00 i 22.00 |

| RIBES DE FRESE | | Divendres | Dissabte | Diumenge |
|----------------|-----------------------|-----------|----------|----------|
| Catalunya | Solo nos queda bailar | - | 22.00 | 18.00 |

| VIC | | Divendres | Dissabte i diumenge | Dilluns i dimarts | Dimecres i dijous |
|-------|--|----------------------|----------------------|-------------------|----------------------|
| Sucre | Zapatos rojos y los siete trolls | 17.15 | 17.15 | - | 17.15 |
| | Zapatos rojos y los seite trolls (cat) | 17.45 i 19.30 | 17.45 i 19.30 | 17.00 | 17.45 |
| | El laberinto del fauno | 19.10 i 21.40 | 19.10 i 21.40 | 21.30 | 19.10 |
| | Bloodshot | 19.35 i 21.50 | 19.35 i 21.50 | - | 19.35 i 21.50 |
| | La maldición del guapo | 17.20, 19.25 i 21.45 | 17.20, 19.25 i 21.45 | 21.45 | 17.20, 19.25 i 21.45 |
| | Kilian Jornet, Path to Everest | 17.00 | 17.00 | - | 17.00 |
| | E.T. el extraterrestre | 17.00, 18.45 i 21.10 | 17.00, 18.45 i 21.10 | 18.55 | 17.00, 18.45 i 21.10 |
| | E.T. el extraterrestre (VOSE) | 21.45 | 21.45 | - | 21.45 |
| | Personal Assistant | 21.50 | 21.50 | - | 21.50 |
| | La lista de los deseos | 17.15, 19.20 i 21.45 | 17.15, 19.20 i 21.45 | - | 19.20 i 21.45 |
| | Padre no hay más que uno | 17.10 | 17.10 | - | 17.10 |
| | ¡Scooby! | - | - | - | 17.15, 19.30 i 21.35 |
| | Marató Jurassic World (1a i 2a part) | 16.45 i 19.15 | 16.45 i 19.15 | 16.45 | 16.45 i 19.15 |

| LA GARRIGA | | Divendres | Dissabte | Diumenge | Dilluns |
|------------|--------------------------|-----------|----------|--------------|---------|
| Alhambra | La llamada de lo salvaje | 17.00 | 16.00 | - | - |
| | La lista de los deseos | 21.00 | 18.00 | 17.00 | 17.00 |
| | Loving Vincent | 19.00 | - | 19.00 | 19.00 |
| | Apocalypse Now | - | - | 21.00 (VOSE) | 21.00 |

| GRANOLLERS | | De divendres a dimarts | Dimecres i dijous |
|------------|------------------------------------|-------------------------------|---|
| Ocine | Onward | 16.15 i 18.30 | 18.45 |
| | La llamada de lo salvaje | 20.45 / 17.00 | 17.00 / 22.15 |
| | Sonic (Atmos) | 17.00 | 17.00 |
| | Bloodshot (Atmos) | 19.15 i 21.45 | 19.15 i 21.45 |
| | Onward (Atmos) | 17.15 i 19.30 | 17.15 i 19.30 |
| | El hombre invisible (Atmos) | 22.00 | 22.00 |
| | Las aventuras del Dr. Dolittle | 16.00 | 16.00 |
| | Personal Assistant | 18.15 | 16.30 |
| | La maldición del guapo | 20.30 i 22.30 / 16.00 i 18.00 | 20.30 i 22.30 / 16.00 i 18.00 |
| | Under the Skin (VOSE) | 20.00 i 22.30 / 16.00 i 18.30 | 20.00 i 22.30 / 16.00 i 18.0 |
| | El laberinto del fauno | 19.15 i 21.45 | 19.15 i 21.45 |
| | Cinema Paradiso | 21.00 | 21.00 |
| | La lista de los deseos | 16.00, 18.10, 20.20 i 22.30 | 16.00, 18.10, 20.20 i 22.30 |
| | Zapatos rojos y los siete trolls | 17.00 i 19.00 / 18.15 i 20.30 | 17.00 i 19.00 / 18.15 i 20.30 |
| | Parásitos | 21.00 | 21.00 |
| | The Gentlemen | 17.30 i 20.30 | 21.00 |
| | Oro blanco | 22.30 / 16.00 | 16.00 |
| | Sabates vermelles i els set trolls | 16.00 | 16.00 |
| | Bad Boys for Life | 22.30 | 22.30 |
| | La cinta de Alex | 16.00 / 20.15 | 18.15 |
| | Invisibles | 18.15 | - |
| | Unplanned | 20.15 i 22.30 | 18.15 i 20.15 |
| | Fantasy Island | 18.00 i 22.30 | 22.30 |
| | Scooby | - | 17.30, 19.30 i 21.30 / 16.30, 18.30 i 20.30 |

| GRANOLLERS | | Divendres | Dissabte | Diumenge | Dimarts |
|---------------|-------------------------|----------------------|---------------|--------------|---------|
| Cinema Edison | Todo pasa en Tel Aviv | 19.00 i 22.00 (VOSE) | 19.00 i 22.00 | 19.00 (VOSE) | - |
| | Un monstre ve a veure'm | - | - | - | 22.00 |

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

| | | | | | | | | | | | | |
|----|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|----|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 |
| 1 | | | | | | | | ■ | | | | |
| 2 | | | | | ■ | | | | | | | |
| 3 | | ■ | | | | | | | | ■ | | |
| 4 | | | | ■ | | | | | | | | |
| 5 | | | | | | | | ■ | | | | |
| 6 | | | ■ | | | | | | | | | ■ |
| 7 | | | | | | | ■ | | | | | |
| 8 | ■ | | | | | | | | | | ■ | |
| 9 | | | | | ■ | | | | | | | |
| 10 | | ■ | | | | | | ■ | | | | |
| 11 | | | | | ■ | | | | | | | |
| 12 | | | ■ | | | | | | | | ■ | |
| 13 | | | | | | | ■ | | | | | |

HORIZONTALS: 1. Retribució nadalenca perquè el funcionari no passi fred. Banal sentit que només es fa bo en la tria / 2. El cansat que tot pallaso duu a dins. Convexi la columna / 3. El mestre em va pegar. Com a planta no és gaire verda però vistosa sí. El mestre em va pegar, i bé / 4. Servei en Xarxa d'Amics. Ventada prou forta per fer bombolles a la paret / 5. De la que ens va parir. Valor de canvi de la pubilla / 6. En ple ball. Un jugador de rugbi a la porta del lavabo / 7. Uns quants trucs que alteren molt el perico. Camp d'allò més patriòtic / 8. Prima i humida com sol ser la cardina. A la panxa del bou / 9. Tot de sediments entrant a la mar de l'oest. Ganes d'eructar en beure a galet de la botija / 10. Una de dues. Primer partit de l'eliminàtoria. Emprenyívol / 11. Terreny conreable entre Tuixén i Arbeca. Repulsius, immorals / 12. Enganxades als núvols. Un pollastre d'obsequi?: no, un regalim. Intravies / 13. Tan bàrbara testa només pot pensar en alls. Garbell que va com una seda.

VERTICALS: 1. Censurar la unió d'en Piñar amb la Dora. Fins i tot el capità d'en Tintín / 2. Dels últims els primers. Prou alegre per animar-se a fer barreges de làtex. Als peus de la vànova / 3. Tot i semblar força enfadat, està encantat. Matar a força de masturbar. Raja fotent-li un roc / 4. Tres quartes parts d'Àsia. Tot i no ser comercial genera molt de moviment / 5. La neutral. I amb una neutral com ella aquest penjoll ja no hi seria. Al cor de tot veneçolà / 6. Advocat situat a prop de la porteria. Fusta de l'esquelet de la bóta / 7. Vulgar exemplar dels anabàntids. Tot i ser planta amb flor fa de mal badar / 8. Formació d'anells (i res de dir que no). Soles per desvocalitzades / 9. Representació matemàtica del conjunt de tocs de l'Stefi. Té aspecte de dent (i de testicle?) / 10. I ara al cor de tot perruquer. Assaonador amb funcions de reparador. Alter cop la de dues / 11. Una atleta amb samarreta. La muller grega d'en Weismuller / 12. Convençut de la seva superioritat de pal d'escombra. Rossasses?: quasi, són dofins.

SUDOKUS

AMIC

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: fàcil

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 7 | | | | | | | 6 |
| | 3 | | | 2 | | | | |
| | | 9 | 5 | | 6 | | | 8 |
| | | 7 | 8 | 6 | | 4 | 2 | |
| | 4 | | | | 2 | 7 | | 5 |
| 2 | 8 | | | 4 | 5 | | | |
| | 5 | | | | 3 | 6 | | |
| | 6 | | 2 | | 7 | 8 | 5 | 4 |
| | | | | | 4 | 1 | | 2 |

Dificultat: difícil

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|--|
| | | | | 5 | | | | |
| | 9 | | | 3 | 8 | 4 | 7 | |
| | | 3 | | | 6 | 5 | | |
| 4 | | | | 9 | 2 | | 3 | |
| | | | | 3 | | | 2 | |
| | 6 | 2 | 5 | | 8 | 4 | | |
| | | 7 | | 8 | 6 | 2 | | |
| 8 | 3 | | 2 | | | | | |
| | | | | 3 | 4 | | 7 | |

SOLUCIONS

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 | 9 | 8 | 6 | 5 | 4 | 1 | 3 | 2 |
| 3 | 6 | 1 | 2 | 9 | 7 | 8 | 5 | 4 |
| 4 | 5 | 2 | 1 | 8 | 3 | 6 | 9 | 7 |
| 2 | 8 | 3 | 7 | 4 | 5 | 9 | 1 | 6 |
| 9 | 4 | 6 | 3 | 1 | 2 | 7 | 8 | 5 |
| 5 | 1 | 7 | 8 | 6 | 9 | 4 | 2 | 3 |
| 1 | 2 | 9 | 5 | 7 | 6 | 3 | 4 | 8 |
| 6 | 3 | 4 | 9 | 2 | 8 | 5 | 7 | 1 |
| 8 | 7 | 5 | 4 | 3 | 1 | 2 | 6 | 9 |

Dificultat: fàcil

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 9 | 2 | 6 | 3 | 4 | 1 | 7 | 8 | 5 |
| 8 | 3 | 1 | 2 | 7 | 5 | 9 | 6 | 4 |
| 5 | 4 | 7 | 9 | 8 | 6 | 2 | 1 | 3 |
| 3 | 6 | 2 | 5 | 1 | 8 | 4 | 7 | 9 |
| 1 | 7 | 9 | 6 | 3 | 4 | 5 | 2 | 8 |
| 4 | 5 | 8 | 7 | 9 | 2 | 1 | 3 | 6 |
| 7 | 8 | 3 | 4 | 2 | 9 | 6 | 5 | 1 |
| 2 | 9 | 5 | 1 | 6 | 3 | 8 | 4 | 7 |
| 6 | 1 | 4 | 8 | 5 | 7 | 3 | 9 | 2 |

Dificultat: difícil

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| C | A | B | E | Ç | A | E | B | V | A | |
| U | V | R | E | L | L | E | G | A | L | |
| H | O | R | T | O | B | S | C | E | N | S |
| D | A | N | A | D | A | I | R | O | S | |
| A | T | L | E | D | R | O | T | I | J | A |
| R | E | P | I | C | O | C | E | B | A | R |
| A | L | P | A | S | S | A | D | O | R | |
| M | A | T | E | R | N | A | L | D | O | T |
| S | X | A | R | E | B | U | F | A | D | A |
| A | D | I | A | F | A | N | A | V | A | B |
| L | L | A | S | E | N | A | R | O | U | I |
| B | U | F | A | N | D | A | G | U | S | T |